

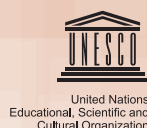
ÖPPNA DÖRRENS POLITIK I NATTLIVET

VERKTYGSLÅDA FÖR LIKA RÄTT LOKALA INSATSER MOT RASISM

European
Coalition
of Cities

against Racism

International Coalition
of Inclusive and
Sustainable Cities – ICCAR

Co-funded by
the European Union

VERKTYGSLÅDA FÖR LIKA RÄTT LOKALA INSATSER MOT RASISM

ÖPPNA DÖRRENS POLITIK I NATTLIVET

KOMMUNEN AGERAR I SIN ROLL SOM EN

- **demokratisk institution**
- **regelskapare**
- arbetsgivare
- tjänsteleverantör
- offentlig upphandlare

ECCAR:S TIOPUNKTSHANDLINGPLAN¹

1. Större vaksamhet mot rasism
2. Analyser av rasism och diskriminering och övervakning av den lokala politiken
3. Bättre stöd till offren för rasism och diskriminering
4. Mer delaktiga och bättre informerade invånare
- 5. Kommunen som ger sitt aktiva stöd till lika rätt**
6. Kommunen som aktivt främjar lika rätt som arbetsgivare och tjänsteleverantör
7. Rättvis tillgång till bostäder
8. Utmanande av rasism och diskriminering genom utbildning
9. Främjandet av kulturell mångfald
10. Hatbrott och konflikthantering

¹ SKL och det svenska nätverket av kommuner mot rasism och diskriminering använder samma 10 punkter som en utgångspunkt för sitt arbete. Se <https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstalldhet/rasismdiskriminering/exempelmodtdiskrimineringochrasismtiopunktsprogram.700.html>

Projektet samordnades av ETC Graz, och genomfördes med följande partners:

Stockholms universitet - SU (Sverige)

Universitetet i Padova - Mänskliga rättigheter - HRC Padova (Italien)

Centrum för europeisk konstitutionell rätt - CECL (Grekland)

Otherness Foundation - NEKI (Ungern)

Cidalia (Spanien)

Europeiska koalitionen av städer mot rasism (ECCAR e.V.)

UNESCO som medlem av ICCAR (International Coalition of Sustainable and Inclusive Cities)

Redaktörer: Isabella Meier, Ingrid Nicoletti, Klaus Starl, Paul Lappalainen

Utgåva: 2.0 februari 2017, Graz – Stockholm - Potsdam

Verktygslåda för lika rätt förverkligades med stöd från Europeiska kommissionen, UNESCO, Europeiska koalitionen för städer mot rasism (ECCAR), Open Society Foundation – At Home in Europe, ETC Graz och städerna Bern, Bologna, Esch-sur-Alzette, Gent, Graz, Potsdam, Rotterdam, Wien och Zürich.

Denna publikation har möjliggjorts med ekonomiskt stöd från EU-kommissionens program för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap (RAC) (ADPOLIS JUST/2014/RDIS/AG/DISC/ 8084). Innehållet i denna publikation är ETC Graz och dess samarbetspartners ansvar och får inte på något sätt ses som uttryck för Europeiska kommissionens åsikter.

INLEDNING

Verktyslåda för lika rätt är en handbok som ska ge stöd till städer när de genomför lokala strategier för att framgångsrikt motverka rasism och diskriminering eller justera befintliga strategier. Verktyslåda för lika rätt innehåller erfarenhetsbaserade stegvisa instruktioner för att genomföra konkreta åtgärder, som inleds med utformning av åtgärderna och avslutas med resultatutvärdering. Hela innehållet baseras på expertkunskap som har förmedlats av erfarna beslutsfattare och tjänstemän i olika europeiska städer.

Vårt mål har varit att ge förslag som är så konkreta som möjligt. Vi uppmanar er att läsa denna verktyslåda som en samlad bild av den expertkunskap som finns hos kollegor i andra städer och utnyttja det som verkar användbart för er stad.

Det skulle inte ha varit möjligt att skapa denna verktyslåda utan stöd från ett antal städer och medarbetare, som delade med sig av erfarenheter, kunskaper och tid. ECCAR och redaktörerna tackar alla deltagande städer för deras bidrag och gästfrihet, särskilt:

Agia Varvara (Grekland)

Aten (Grekland)

Barcelona (Spanien)

Berlin (Tyskland)

Bern (Schweiz)

Bilbao (Spanien)

Bologna (Italien)

Botkyrka (Sverige)

Budapest (Ungern)

Castilla-La Mancha (Spanien)

Esch-sur-Alzette (Luxembourg)

Gent (Belgien)

Graz (Österrike)

Madrid (Spanien)

Malmö (Sverige)

Nantes (Frankrike)

Pecs (Ungern)

Potsdam (Tyskland)

Rotterdam (Nederländerna)

Santa Cruz (Spanien)

Sevilla (Spanien)

Toulouse (Frankrike)

Turin (Italien)

Valencia (Spanien)

Wien (Österrike)

Zürich (Schweiz)

ÖPPNA DÖRRENS POLITIK I NATTLIVET

VARFÖR BEHÖVS DEN? 8

UTGÅNGSPUNKTER 10

PLANERING OCH ENGAGEMANG AV INTRESSETER	10
Steg Politiskt stöd	10
Steg Situation testing	10
Steg Bilda en arbetsgrupp/framtida inläppspanel	10
Steg Avsiktsförklaring	11
Steg Kom överens om grundfrågor och procedurer för panelen	12
UPPLÄGG	12
Steg Räkna ut budgeten	13
Steg Formulera en lista på legitima kriterier för att vägra tillträde till klubbar.	13

FRÅN ORD TILL HANDLING 14

Steg Arrangera ett offentligt startmöte	14
Steg Skapa motiv för klubbägare att delta	14
Steg Involvera lokala medier	15
HÅLLBARHET	16
Steg Fullmäktigebeslut	16

UPPFÖLJNING 17

FRAMGÅNGSFAKTORER	19
GENOMSLAG OCH RESULTAT	20
RESURSER OCH EXEMPEL	21

ÖPPNA DÖRRENS POLITIK I NATTLIVET

Denna policy sätter i fokus ett förebyggande och motverkande av diskriminering när det gäller inträde till exempelvis restauranger, nattklubbar och diskotek. En öppna dörrens policy panel är en panel som ser över inträdespolitiken på barer och diskotek. Panelen bedömer inträdespolitiken på klubbar, barer och liknande verksamheter, lyssnar till och utreder diskrimineringsanmälningar som hänvisar till de olika grunderna.

I den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering (ICERD) görs det tydligt att ***”man med rasdiskriminering avser varje distinktion, uteslutande eller preferens på grund av ras, hudfärg, härkomst eller nationellt eller etniskt ursprung ...”***

”Distinktion“ innebär att en person definieras som annorlunda på grundval av ”ras“, hudfärg, etnicitet, härkomst, födelse, religion eller språk (enligt biologiska och kulturella beteckningar), vilket rättfärdigar skilda rättigheter på strukturell nivå. Motsatsen till distinktion är jämlikhet. Med jämlikhet menas både ett tillstånd och en process.

Med ”uteslutning“ menas att personer nekas tillgång till och åtnjutande av mänskliga rättigheter. EU har accepterat termen social uteslutning/exkludering så som den har definierats av ILO men utvidgat definitionen genom att betona att social exkludering sker när människor inte kan delta fullt ut eller bidra inom samhället på grund av ”förvägandet av civila, politiska, sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter“. Det anges i definitionerna att uteslutning (exkludering) beror på *”en kombination av hoplänkade problem som arbetslöshet, bristande yrkesskicklighet, låga inkomster, dåliga bostäder, dålig hälsa och nedbrytning av familjer“*. Att delta är en förutsättning likaväl som syftet med mänskliga rättigheter. Motsatsen till uteslutning är inkludering.

”Begränsning“ innebär en inskränkning av åtnjutandet av mänskliga rättigheter i praktiken. Den positiva motsvarigheten är att ha ”lika möjligheter“.

”Preferens“ innebär privilegier för en person på grund av ”ras“, hudfärg, etnicitet, härkomst, födelse, religion eller språk jämfört med en annan person. Symmetriskt behandlas en person sämre jämfört med en annan. Den positiva motsvarigheten till denna inställning är ”jämlig behandling“.

Strategier och åtgärder som framgångsrikt motverkar etnisk diskriminering måste därför bidra till de positiva motsvarigheterna till diskrimineringens fyra dimensioner.

Att motverka diskriminering innebär därför att öka jämlikhet, inkludering, lika möjligheter och/eller likabehandling.

→ Den **ÖPPNA DÖRRENS POLITIK I NATTLIVET** som beskrivs i detta kapitel sätter i fokus ett **förebyggande** av diskriminering och en **tillämpning av påföljder** vid diskriminering som ett sätt att ta bort hinder till tillgången till mänskliga rättigheter.

INFORMATION OM KONTEXTEN

Följande kapitel bygger på fokusgrupp intervjuer och intervjuer med medlemmar i öppna dörren policy paneler och beslutsfattare i Rotterdam (Nederländerna) och Gent (Belgien). Intervjuerna kompletterades med olika dokument och rapporter från dessa städer samt annan desk research. Angående kontexten är det också viktigt att notera att i Nederländerna finns det olika möjligheter angående hantering av diskriminering. En civilrättslig anmälan kan inlämnas eller man kan gå till polisen för att anmäla diskriminering. Att det finns bevis är en förutsättning för utveckling av ett fall.

VARFÖR BEHÖVS DEN?

Att inte komma in på nattklubb är kanske inte den mest angelägna frågan när det gäller diskriminering, men för många unga människor är nekat inträde en första negativ erfarenhet av exkludering och rasism.

Att övervaka vem som kommer in på nattklubbar är också en säkerhetsfråga. Regler för inläpp ska förebygga säkerhetsrisker men bör inte innebära att inträde vägras av oberättigade skäl. Diskriminering vid entrén på klubbar och barer är ett hot mot den allmänna säkerheten eftersom orättvis behandling kan bland annat väcka ilska och andra negativa reaktioner i en omgivning som kan vara fullproppad med berusade människor.

En inläppspanel kan bidra till att förebygga diskriminering genom att ge råd om rättvis och öppen inläppspolitik till dörrvakter (säkerhetsvakter) och klubbägare. Panelen kan också hjälpa personer som inte har fått komma in på grund av diskriminering och kan agera som medlare i sådana fall.

Hur gynnas staden?

- En förstärkning av den allmänna ordningen eftersom man förebygger våldsam upptrappning som kan orsakas av orättvis behandling.
- En förstärkning av den allmänna ordningen eftersom dörrvakter instrueras och tränas i konsten att identifiera verkliga säkerhetshot.
- Panelen medlar mellan gärningsmän och offer för diskriminering för att nå en lösning utan att gå till domstol. Det innebär besparingar för polis, åklagare och andra myndigheter.
- Det finns också en demokratisk aspekt eftersom detta slags företag ofta behöver någon form av tillstånd från de lokala myndigheterna (affärslicens, serveringstillstånd för alkohol). Sådana tillstånd är ofta inte någon automatisk rättighet utan ett privilegium som förvärfvas av företaget. Eftersom lokala myndigheter är förpliktade att erbjuda lika behandling kan det privilegium som ges ses som en utvidgning av de lokala myndigheternas förpliktelse att ombesörja och ge stöd till lika rättigheter och möjligheter (icke-diskriminering).

Hur gynnas klubbägare?

- Villkoren för att komma in på en klubb definieras, blir synliga och uppenbara. Det underlättar bördan för dörrvakterna och andra och skyddar dem mot oberättigade anklagelser för diskriminering.
- Panelen medlar mellan klubbägare och dem som känner sig diskriminerade. En lösning utan domstolsingripande kan skydda klubbens renommé.
- Entréregler med väl definierade säkerhetskrav bidrar till att förebygga upptrappning av spända situationer och därmed också fysiska skador. Det kan också minska behovet av polisutredningar och tillfällig stängning av klubbarna. Att delta i panelen kan alltså bidra till att förebygga förluster för klubbägarna.

- Att delta i insläppspanelen förbättrar också deras renommé eftersom panelen varje år i lokala medier publicerar siffror om klagomål och en rangordning mellan klubbarna i området.
- Säkerheten ökar både på och utanför diskoteket. Man undviker ilska som provoceras fram av diskriminering från dörrvakter och andra.
- Tydlig insläppspolitik vilket hindrar verkliga bråkmakare från att komma in, ger stöd åt dörrvakter och andra och räddar dem från oberättigade anklagelser om diskriminering.
- Att delta i insläppspanelen utgör en satsning på goda relationer med stadens förvaltning, dess borgmästare, polisen och/eller antidiskrimineringsmyndigheter och lokala icke-statliga organisationer, särskilt med dem som representerar diskriminerade grupper.
- De företagare som deltar lär av varandra. Genom panelen kan de byta erfarenheter och strategier.
- Panelen ger stöd åt klubbägare i att efterleva lagarna mot diskriminering och undvika påföljder för diskriminering.
- I olika fall kan panelen medla mellan klubben och myndigheterna.

En insläppspanel är av nytta i en stad om

- det finns ett aktingsvärt antal diskotek, klubbar och barer (t ex en universitetsstad och/eller större städer).
- diskriminering vid inträde till klubbar eller barer har rapporterats
- staden (borgmästaren) har rätt att stänga ett diskotek, dra in affärs- eller alkoholtillstånd eller utöva andra former av påtryckningar mot företag vid förekomsten av diskriminering.

BEGRÄNSNINGAR

Den juridiska kontexten kan skapa begränsningar när det gäller denna politik. Om diskriminering leder till meningsfulla påföljder kommer företag att ta frågan på större allvar. De kommer att intressera sig mer för att undvika anklagelser och bli samarbetsvilliga när det gäller förebyggande åtgärder. Om en borgmästare (eller kommunpolitiker) har makt att dra in tillstånd eller begränsa öppethållande nattetid eller tillfälligt stänga ett företag, kommer man att lyckas bättre med insläppspanelen. I en stad med en maktlös kommunledning eller en kommunledning som inte vill utnyttja sin makt i det här avseendet kommer insläppspanelen inte att lyckas lika bra. En insläppspanel står och faller med lagliga möjligheter och vilja att påverka klubbar vid upprepad diskriminering. Diskriminerade gruppers förmåga att mobilisera är också en viktig faktor.

Förvänta er inte att inrättandet av en insläppspanel omedelbart kommer att leda till ökad rapportering av diskriminering. Panelen sänker tröskeln men av olika skäl kommer offer för diskriminering fortfarande vara tveksamma till att göra anmälningar.

UTGÅNGSPUNKTER

PLANERING OCH ENGAGEMANG AV INTRESSENER

1

STEG Politiskt stöd

Ett genomförande kräver stöd från borgmästaren, kommunledningen eller andra politiska aktörer som tas på allvar av nöjeslivets företag.

2

STEG Situation testing

Om det råder brist på medvetenhet om diskriminering kan praktikprovning (situation testing) bidra till att bevisa att det är ett problem.

Hur genomför man praktikprovning?

Välj personer som har samma kännetecken när det gäller kläder, ålder, kön, beteende o s v. Variera endast situationen i enlighet med den diskrimineringsgrund man vill undersöka, t ex "utländskt" utseende eller kön. Skicka dem till nattklubbssentréer och dokumentera om vissa personer mer än andra vägras inträde. Man kan också bjuda in poliser, lokala politiker eller journalister som observatörer av testerna.

Var bered på att praktikprovning inte kommer att uppfattas positivt av affärsägare.

3

STEG Bilda en arbetsgrupp/framtida inläppspanel

Bilda en arbetsgrupp som kan utveckla upplägget för inläppspanelen. Bjud in de parter som senare ska representeras inom panelen.

Inkludera representanter för:

- Klubbar eller barer eller deras respektive affärsorganisationer
- Polisen
- Det lokala antidiskrimineringsbyrå eller en annan organisation som har tillit från dem som utsätts för diskriminering
- Ungdomsorganisationer

4

STEG Avsiktsförklaring

Skriv en avsiktsförklaring undertecknad av alla arbetsgruppens deltagare. Få fram det nödvändiga politiska åtagandet och ett beslut om genomförande.

RISKER, UTMANINGAR**ÅTGÄRDER FÖR ATT MINIMERA RISKERNA**

Praktikprovning och publicering av resultaten leder till protester och/eller juridiska klagomål från företag.

Förbered er på fientliga reaktioner och anklagelser om att ni har provocerat fram diskriminering. Klubbägare kommer att söka möjligheter att juridiskt hindra er från att publicera testresultaten. Diskutera huruvida publicering behövs; det kan kanske räcka med att utnyttja resultaten i förhandlingar med klubbar och kolleger.

Relevanta intressenter saknas i arbetsgruppen

Var noga när ni väljer intressenter: inkludera icke-statliga organisationer, polisen, medlemmar av ungdomsorganisationer och medlemmar av klubbsektorn. Det är inte rekommendabelt att inkludera åklagare eftersom de kommer att bli part i målet om ett fall går till åtal.

Polisen har inte ansvar för diskrimineringsfrågor i min stad

Försök att få polisens samarbete genom andra argument som är betydelsefulla för dem. Utnyttja andra sociala problem som faller inom deras ansvarsområde, som t ex den allmänna säkerheten, narkotikamissbruk och/eller bruk av alkohol bland minderåriga.

→ Planering och engagemang av intressenter
Upplägg

5

STEG Kom överens om grundfrågor och procedurer för panelen

Planera för insläppspanelen som långsiktig politik under åtminstone fyra år.

Tips! Inkludera en lokal antidiskrimineringsbyrå eller någon annan organisation som ger stöd åt diskrimineringsoffer. Bygg vidare på deras erfarenheter och procedurer.

UPPLÄGG

Följande upplägg har framlagts av dem som intervjuats.

En insläppspanel borde bestå av representanter för klubb- och barägare, en lokal antidiskrimineringsbyrå och/eller stödtjänst åt diskrimineringsoffer, polisen och ungdomsrepresentanter. Panelen har två huvuduppgifter:

1. *Bedöma insläppspolitiken hos klubb- och barägare.*

Panelen gör upp en lista på normer för en icke-diskriminerande insläppspolitik. Klubbägare som vill gå med ombuds att presentera sin insläppspolitik i skrift och precisera sina regler. Panelen granskar regler och hjälper klubbägarna med att göra tillägg. Om insläppspolitiken godkänns av panelen, blir klubben medlem. Det krävs av företag som deltar att de visar upp panelens heta linje (telefonnummer) för klagomål vid entrén. (Ännu en idé vid klubbar där det brukar bli kö vore att kräva en stor skylt om inträdesreglerna som går att se av en stor del av den potentiella kön.)

2. *Analysera klagomål om påstådd orättvis vägran att släppa in besökare*

Antidiskrimineringsbyrån tar på sig ansvaret för att installera en het linje och skaffa en mejladress för klagomål.

Panelen och klubbmedlemmar kommer överens om att rikta in sig på förlikningar innan man går till domstol. Erfarenheten visar att detta också är av intresse för dem som klagar. För det mesta vill de inte väcka talan utan bara bli hörda eller få komma in på klubben nästa gång. Panelen arrangerar ett medlingsammansträde då de sammanför den som klagar, klubbägare och dörrvakten (-er) för att hitta en lösning. Erfarenheten från andra städer visar tydligt att de flesta klagomål kan behandlas informellt genom medling. Bara i de sällsynta fall då den klagande insisterar på att väcka talan kommer panelen att överlämna fallet till en enhet som kommer att stödja personen genom att ta fallet till domstol.

Ytterligare stöd:

När en klubbägare behöver stöd i andra frågor än diskriminering (t ex om hur man ska handskas med vissa problematiska grupper på och omkring diskoteket) ska de kunna få stöd och tips från panelen. Panelen ska ha rätt att utesluta medlemsföretag när de brutit mot sin insläppspolitik och inte samarbetat. Panelen kommer att underrätta borgmästaren/kommunledningen om sådana fall.

6**STEG Räkna ut budgeten**

I den nederländska staden Rotterdam kostar insläppspolitiken 65 000 euro per år. Det omfattar panelsammanträden var fjärde eller var sjätte vecka och ett årsmöte med alla medlemmar. Det omfattar dessutom lönen för en administrativ anställning 20 timmar i veckan vilket är nödvändigt för att motta och behandla klagomål och för att medla. Budgeten täcker också de faciliteter som utnyttjas inom ett kontor som tillhör en icke-statlig organisation och andra kostnader (kontorsmaterial, porto, tryck av publikationer). De 65 000 euron täcker också en årlig praktikprovning som utförs av studenter. Panelens medlemmar deltar i panelen på ideellt basis.

7**STEG Formulera en lista på legitima kriterier för att vägra tillträde till klubbar.**

Dessa kriterier måste utgöra ett svar på klubbägarnas synpunkter på säkerhet. Samtidigt måste de respektera lagen mot diskriminering. Kriterierna måste vara tydligt formulerade och gälla alla situationer – inga undantag är legitima. Nya partners kan välja kriterier från den här listan och på det viset förbättra sin insläppspolitik.

FRÅN ORD TILL HANDLING

8

STEG Arrangera ett offentligt startmöte

Startmötet ("the kick-off meeting") bör få mycket publicitet. Använd stadshuset och bjud in viktiga aktörer, som till exempel medierna och förhoppningsvis ministern för lika rätt eller ministern för mänskliga rättigheter. Det är idealiskt om borgmästaren (eller andra som har makten att stänga verksamheten eller dra in tillstånden för klubbar i fall av diskriminering) tydligt uttrycker sitt engagemang för insläppspanelen.

RISKER, UTMANINGAR

ÅTGÄRDER FÖR ATT MINIMERA RISKERNA

Det finns ingen konsensus mellan panelens medlemmar

Satsa tid på kontakter, förhandlingar och diskussioner. Var beredd på att det kan ta tid.

Det är svårt att få fram pengar

Försök att hitta olika former av finansiering (till exempel dela upp den mellan olika förvaltningar i kommunen). Det är också en fördelaktig strategi för att göra den långsiktiga finansieringen mindre sårbar inför ändrade prioriteter inom olika förvaltningar.

9

STEG Skapa motiv för klubbägare att delta

Ta kontakt med klubbar och barägare och motivera dem att delta.

Tips! Betona säkerhet, transparens, renommé och trygghet. De aspekterna är relevanta för de ägare som inte blir övertygade enbart genom målet icke-diskriminering. När man betonar antidiskrimineringen för mycket kan klubbägare komma att känna att de anklagas för rasism och agera defensivt. Fokusera därför på säkerhet och trygghet.

10

STEG Involvera lokala medier

Involvera lokala medier i olika aktiviteter. Publicitet och ett positivt renommé är mycket viktigt för klubbägare.

RISKER, UTMANINGAR**ÅTGÄRDER FÖR ATT MINIMERA RISKERNA**

Klubbägare fruktar att deras dörrvakter, så fort man sätter upp entrébestämmelser vid entrén, inte längre kan vägra inträde eftersom besökarna kommer att hävda att de inte ser någon motivering i de bestämmelserna som är uppsatta vid entrén.

Erfarenheten visar att motsatsen gäller: med bestämmelser uppsatta vid entrén kan en utkastare vägra en person att komma in genom att peka på dem och på så sätt undgå oberättigade anklagelser och konflikter. Dörrvakten kan t ex hänvisa till inläppspolitiken och säga: "Det har inget att göra med din hudfärg, det beror på att du inte fyller klädkraven."

Klubbägare ser inte att det är nödvändigt att delta eller hur de skulle gynnas

Förklara fördelarna för dem: renommé, undvikande av domstolsprocesser, lärrika nätverksaktiviteter, ökad säkerhet och trygghet, bättre utbildade dörrvakter. Dessutom kan klubbägare vända sig till panelen för råd och anvisningar, t ex hur man ska hantera bråkstakar på diskoteket eller i dess omgivning

Klubbägare är rädda för mer bestämmelser och kontroll från kommunens sida

Kommunicera tydligt att panelen handlar om att öka rättvisa och säkerhet och ett sätt att bidra till att lösa klagomål snabbt och effektivt.

Klubbarna ser inga problem med diskriminering och/eller visar inget intresse i att delta i panelen

Utnyttja praktikprovning för att höja medvetenheten. Samarbeta med kommunens politiska ledning om att använda den lokala makten som svar på klagomål (t ex indragning av tillstånd i händelse av diskriminering)

HÅLLBARHET

11

STEG Fullmäktigebeslut

Ett fullmäktigebeslut till stöd för insläppspolitiken.

RISKER, UTMANINGAR

Andra frågor (även om de har att göra med diskriminering) blir viktigare och andra ämnen får större signifikans på den politiska dagordningen.

Det politiska läget ändras eller resurserna saknas

ÅTGÄRDER FÖR ATT MINIMERA RISKERNA

Olika prioriteringar betyder inte nödvändigtvis att projektet stoppas. Fortsätt med praktikprovningen och rapporteringen för att få fram bevis för panelens relevans och behovet av en sådan.

Utveckla ytterligare argument angående säkerhet och trygghet som kan relateras till de politiska partiernas bredare intressen. Om det saknas resurserna, försök att hitta andra finansieringskällor (t ex nationella, EU, privata fonder).

UPPFÖLJNING

- Att ta itu med anmälningar: förklara för offret vad panelen kan uträtta och fråga honom eller henne hur han/hon vill gå vidare. Om man går vidare: låt ägaren av klubben/affärsverksamheten veta att panelen har mottagit en anmälan. Försök att lösa anmälan genom medling mellan anmälaren och entreprenören. Om parterna inte lyckas lösa frågan, granska anmälan på nytt. Om panelen finner att anmälaren vägrats inträde på grund av ooberättigade skäl, ordna ett samtal med entreprenören. Om det är ett fall av systematisk diskriminering, informera borgmästaren eller de politiska ansvariga. Om det behövs, ge stöd till offret med att rapportera lagöverträdelsen.
- Upprätthålla uppmärksamheten på panelens arbete och pågående aktiviteter med lobbyverksamhet och ökad medvetenhet.
- Fortsatt nätverksarbete bland klubb- och barägare.
- Fortsatta kontakt och försök att motivera klubbägare att gå med i panelen.
- Bedömning av insläppspolitiken bland individuella entreprenörer. Konsultera klubbägare angående hur man ska utforma en insläppspolitik som fyller det legitima intresset att hålla bråkmarkare utanför klubben men inte resulterar i etnisk diskriminering.
- Aktivt besöka klubbar några gånger om året för att få en bild av atmosfären. Dörrvakterna kan diskriminera, inte på grund av dåliga avsikter utan på grund av överarbete och undermedvetna stereotyper när de möter en folkmassa framför entrén. Att förstå det praktiska trycket som finns på dörrvakter kommer att bidra till att skapa användbara kriterier för insläpp.
- Skapa undervisningsmaterial och erbjuda utbildning för dörrvakter i hur man hanterar större grupper av människor utan att diskriminera.
- Satsa tid och energi på gott samarbete med polisen.
- Skapa årliga rapporter.
- Fortsätt med arbetet med praktikprovningen (kan kostnadseffektivt utföras av studenter) för att bibehålla och uppdatera evidensen angående behovet av projektet.

Tips! Dörrvakterna kan tänkas diskriminera eftersom de följer ägarens instruktioner – eller åtminstone tror att det är vad de gör. Även om dörrvakten kan vara den person som utför diskriminerande gärningar behöver ägaren eller tillståndsinnehavaren hållas ansvarig. Detta gäller särskilt när lagen mot diskriminering utgör en del av civilrätt. Det är svårare om lagen utgör en del av straffrätt.

RISKER, UTMANINGAR

Ägarna byts ut. Man behöver kontinuerligt etablera nya kontakter.

Klubbägarna är rädda för motsägelser mellan insläppsreglerna, allmänna säkerhetsregler och själva atmosfären på en klubb

Dörrvakterna vänder sig mot insläppspanelen.

ÅTGÄRDER FÖR ATT MINIMERA RISKERNA

Fortsätt med nätverks- och påverkansarbete; se till att insläppspanelen är välkänd bland de olika målgrupperna (klubbägare, unga människor i staden, etniska minoriteter).

Här är det viktigt med kommunikation, tydlighet, samarbete och ömsesidig förståelse mellan företagarna och övriga intressenter.

Besök regelbundet dörrvakterna på deras arbetsplats för att förstå rutinerna och tala med dem. Betona att panelens målsättning är att stödja dörrvakterna genom att rikta sig till klubbägarna och verka för en insläppspolitik som är noga genomtänkt.

FRAMGÅNGSFAKTORER

Framgångsfaktorer enligt de intervjuade:

- **En lösningsorienterad ansats:** panelen söker konstruktiva lösningar snarare än att skylla på någon. Att eftersträva lösningar utanför domstolen är av intresse för de drabbade som slipper långa processer och i klubbägarnas intresse eftersom de vill undvika ett dåligt renommé.
- **Kvaliteten på panelmedlemmarna:** de som ingår i en insläppspanel bör vara beredda att lämna sin trygga zon, vara villiga att nå ut till människor som är skeptiska, och i det avseendet visa sig vara bestämda; därför är det av hjälp om medlemmarna har en ställning som tas på allvar. I varje fall är det av avgörande betydelse att medlemmarna lägger ned tid och energi på insläppspanelen.
- **Säkerheten:** den allmänna säkerheten är ett generellt intresse och därför ett starkt argument. Klubbägarna är intresserade av att förebygga konflikter och våldsamma incidenter, polisutredningar och förlust av inkomster. Pålitliga insläppsregler ökar säkerheten utanför och inne på klubbarna genom att förebygga ilsket beteende bland unga människor som känner sig diskriminerade och genom att identifiera de individer som faktiskt kan tänkas utgöra ett hot.
- **Juridisk makt:** borgmästarens (eller stadens) befogenhet att utfärda och dra in affärstillstånd eller serveringstillstånd och hans/hennes benägenhet att utnyttja den befogenheten i händelse av diskriminering skapar ett starkt incitament för affärsägare att samarbeta med insläppspanelen.
- **Medvetenhet:** förpliktelsen att skylta med panelens heta linje för diskrimineringsanmälningar gör den mer välkänd bland klubbens besökare
- **Publicering av siffror:** Panelen publicerar en gång om året det antal anmälningar som lämnats in mot varje klubb och presenterar det som en rangordning. Ägarna har intresse av bra placering för att undvika dåliga rapporter i media.
- **Nätverksaktiviteter:** Entreprenörerna utbyter erfarenheter om hur man utformar och genomför regler för insläpp och ordningsregler inom lokalen.

GENOMSLAG OCH RESULTAT

Insläppspanelen bör bidra till att reducera antalet diskrimineringar vid entréer till klubbar och restauranger. Om diskriminering sker är insläppspanelen en kontaktpunkt för offren; insläppspanelen är välkänd bland besökarna och de har stor tilltro till panelens förmåga att hjälpa dem. Panelen tillhandahåller ett medlingsförfarande som leder till lösningar som offret är nöjt med och som klubbägare och dörrvakter kan acceptera och respektera.

- En väsentlig andel av lokala klubbar och barer deltar i insläppspanelen.
- Heta linjen för anmälningar är synlig på klubbar och restauranger.
- Unga människor i staden vet att de kan kontakta insläppspanelen i händelse av diskriminering (undersökning bland unga människor i staden, särskilt med tanke på personer som tillhör diskriminerade grupper)
- Unga människor litar på att de kan få hjälp av insläppspanelen.
- Unga människor tror att insläppspolitikerna är rättvis mot alla besökare.
- En väsentlig andel av diskrimineringsanmälningar avgörs på ett ömsesidigt och tillfredsställande vis.
- Klubbägare och dörrvakter tycker att de reviderade insläppsreglerna är användbara.

RESURSER OCH EXEMPEL

Rotterdam (NL): Door Policy Panel Rotterdam

Rotterdams *Door Policy Panel* (inläppspanel) har två huvuduppgifter: Bedömning av enskilda entreprenörers inläppspolitik och analyser av anmälningar kring diskriminering vid entréer till klubbar och barer.

Bedömningen av enskilda entreprenörers inläppspolitik baseras på en lista över relevanta kriterier. Om en företagare följer denna lista kan han/hon vara med i panelen. Entreprenörer kan därmed visa sig vara aktiva i motverkande av diskriminering inom restaurangbranschen. Detta arbete har lett till utveckling av 40 inläppsbestämmelser som har visat sig fungera bra i praktiken och godkänts av panelen. Dessa bestämmelser används också som undervisningsmaterial för träning av dörrvakter.

Panelen informerar entreprenören när den börjar analysera anmälningar. Därefter kommer panelen att försöka lösa anmälan genom ett medlingsförfarande mellan anmälaren och entreprenören. Om parterna inte lyckas lösa problemet, granskar dörrpolicypanelen anmälan. Om panelen bestämmer att anmälaren vägrades inträde på orättvisa grunder, kommer panelen att ta ett samtal med entreprenören. Om det handlar om systematisk diskriminering kommer panelen att informera borgmästaren (eller de politiker som ansvarar för området). I vissa fall ges stöd till offret för att rapportera överträdelsen.

<http://www.databank-antidiscriminatie.nl/en/practicalexample/door-policy-panel-rotterdam>

Website of the Door Policy Panel (in Dutch only)

<http://www.paneldeurbeleidrotterdam.nl/>

Metod:

Situation Testing Manual (Migration Policy Group) –

information om praktikprovning på engelska finns på www.migpolgroup.com/anti-discrimination-equality/situation-testing/

Boken *Proving Discrimination Cases – the Role of Situation Testing* – Swedish finns även på svenska på

http://www.migpolgroup.com/public/docs/153.ProvingDiscriminationCases_theroleofSituationTesting_SE_03.09.pdf

Varför behövs den?
Utgångspunkter
Från ord till handling
Uppföljning

PLATS FÖR ANTECKNINGAR

PLATS FÖR ANTECKNINGAR

